

Undervisningsopplegg: Det hvite rommet

Før

Del klassen i grupper eller diskuter i hel klasse.

Det hvite rommet har fått merkelappen *psykologisk thriller*. Les definisjonen av sjangeren her: <https://naob.no/ordbok/thriller>

- Hvilke thrillere har dere lest eller sett?
- Hvilke forventninger får dere til en tekst som har denne merkelappen?
- Se på forsiden til *Det hvite rommet*. Hvilken stemning gir illustrasjonen?
- Stemmer forsiden med sjangeren? På hvilken måte?
- Les ingressen til utdraget. Hvilke forventninger får dere?

Under

Del opp lesinga, stopp etter hvert kapittel og svar på spørsmålet som hører til. Enten individuelt eller sammen.

- Kapittel 9: Hva får du vite om Olivia i dette kapitlet? Nevn minst tre ting.
- Kapittel 10: Hvorfor går Olivia til psykolog, tror du?
- Kapittel 11: Hva gjør Olivia for å overvinne angsten?
- Kapittel 12: Olivia har hatt denne drømmen mange ganger, hva er likt og hva er annerledes denne gangen?
- Kapittel 13: Tror du at Olivia er i ferd med å bli gal? Hvorfor/hvorfor ikke?

Etter

Samtal i hel klasse:

- Hva vet dere om Olivia nå?
- Mulige oppfølgingsspørsmål: Hvem bor hun sammen med? Er hun fattig eller rik? Hva har skjedd med moren? Har hun venner? Kjæreste? Hva sliter hun med? Hvor gammel tror dere hun er? Hvor i landet har hun flyttet?

Se denne videoen om panikkanfall sammen: https://www.nrk.no/video/p3-forklarer-hvorfor-faar-vi-panikkanfall_259283

- Hva er det som utløser panikkanfallet til Olivia?
- Hva er forskjellen på redsel og angst?
- Tror dere at Olivia har grunn til å være redd?

- Siden dette er en psykologisk thriller: Hvilke elementer tror dere vil dukke opp senere i boka?
- Hva blir dere nysgjerrige på?

Lag en fortsettelse på romanen sammen, der dere fantaserer videre på de elementene dere har notert og hva dere er nysgjerrige på. (Tips: Hvis elevene ikke er engasjerte nok, lån romanen på biblioteket og les første side høyt for dem. Det vil sannsynligvis hjelpe.)

Her er noen sjangertrekk som det kan være fint å ha med:

- En thriller skal ha en tydelig konflikt som bringer hovedpersonen i fare.
- Konflikten handler ofte om kriminalitet, krig eller globale spørsmål.
- Hovedpersonen er direkte involvert og motarbeides ofte av en skurk.
- Det kan enten handle om å avsløre noe som har skjedd eller forhindre noe som er i ferd med å skje.
- I den psykologiske thrilleren kommer ofte spenningen av at vi ikke kan stole på hovedpersonen eller personer nær hovedpersonen.
- Det er vanlig at tiden er knapp på en eller annen måte.
- Leseren skal føle på stress og spenning.

Skal Olivia løse et mysterium? Eller blir hun kanskje utsatt for en forbrytelse?

Hva kan være gode grunner for ikke å stole på Olivia eller faren hennes? Om dere står fast, kan dere bruke disse spørsmålene til hjelp:

- Hva tror dere kan ha skjedd i garasjen? Hvordan kan det ha en forbindelse til Olivia?
- Hvem kan ha bodd i huset før Olivia?
- Hvilken betydning kan det få at faren er deprimert?
- Kan det få en betydning at han har tjent penger på den amerikanske militærindustrien? Hvordan?
- Tror dere Olivia vil bli kjent med gutten fra butikken? Hvem er i så fall han og hvordan kan han ha fått betydning for spenningen?
- Tror dere psykologen vil hjelpe henne eller motarbeide henne? På hvilken måte?
- Hva med Rafaella? Får hun en rolle i handlingen?
- Hvorfor drømmer Olivia om Runa? Kommer de til å treffes på ordentlig? Hva skjer i så fall da?
- Kan sminkevideoene få en betydning?
- Kan Oliva ha overnaturlige evner? På hvilken måte?
- Eller blir Olivia skikkelig gal? Hva gjør hun i så fall da?

- Hvor sikre kan vi være på at moren hennes virkelig er død? Hvordan kan moren være en del av handlingen?

Skriveoppgaver:

- Se en psykologisk thriller og beskriv hva ved denne filmen som er typisk for thriller-sjangeren og hva som eventuelt gjør at den skiller seg ut.
- *Det hvite rommet* vant Uprisen i 2026. Les juryens begrunnelse her: <https://stiftelsenlese.no/aktuelt/vinneren-av-uprisen-2026/> Skriv et leserinnlegg der du forklarer de voksne hva som skal til for å skrive en god ungdomsbok, og hva som skal til for å få ungdom til å lese.
- Skriv første side av din egen thriller. Sørg for at den er så spennende at medelevene dine vil vite fortsettelsen.

Kompetansemål

Norsk:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter